

Dkt. John Oswalt, Wafalme, Kipindi cha 27, Sehemu ya 1

2 Wafalme 18-19, Sehemu ya 1

© 2024 John Oswalt na Ted Hildebrandt

Tunaangalia 2 Wafalme, sura ya 18 na 19. Nimekipa jina, Hezekia, Mtu wa Kutumainiwa. Inavutia sana jinsi tunavyoenda huku na huko katika Yuda.

Inaonekana Uzia alikuwa mtu mwema, lakini anafuatwa na Ahazi, mjukuu wake mwovu. Na Ahazi anafuatwa na Hezekia, mtu mwema. Na kisha Hezekia atafuatwa na Manase, aliye mwovu zaidi kuliko wote.

Kwa hivyo, inavutia kuona hili huku na huko. Lakini hapa tuna Hezekia. Kama nilivyosema hapo nyuma, kuna kutoelewana, kutokubaliana kuhusu tarehe zake sahihi.

Kwa kawaida, kunapokuwa na utawala mwenza, jumla ya miaka ya utawala wa mfalme itakuwa kuanzia alipoanza kama mwenza hadi alipokufa au kuuawa au chochote kile. Na hilo limefanya kazi vizuri sana hadi sasa. Lakini kuna kitu kinaenda vibaya hapa.

Tunaambiwa waziwazi kwamba Hezekia alianza kama mfalme huku Israeli kaskazini ikiwa bado ipo katika mwaka wa tatu wa mfalme wa mwisho, Hoshea, ambao ungekuwa 728 au 727. Lakini basi tunaambiwa urefu wa utawala wake, na hilo halifanyi kazi. Kwa hivyo, inaonekana kana kwamba, katika kesi hii, walianza kuhesabu miaka yake kwenye kiti cha enzi tangu baba yake Ahazi alipokufa mwaka wa 716.

Kwa hivyo, ni kidogo tu huko nyuma kuhusu tarehe halisi. Lakini kwangu inaonekana wazi kabisa kwamba alikuwa kwenye kiti cha enzi wakati kaskazini ilipoanguka. Na anafanya kazi sana wakati huo akiwaita watu wa kaskazini waliobaki baada ya Waashuri kuwapeleka baadhi yao uhamishoni, akiwaita wajiunge na Wayahudi kwa ajili ya Pasaka kubwa.

Na hivyo yote haya yanachangia haya yote. Isaya alikuwa amemwambia Ahazi, usiwaamini Waashuri. Usiwatumie fidia ya mfalme kwa watu hao.

Ukifanya hivyo, siku itakuja ambapo Ashuru itakufurika hadi puani. Mafuriko makubwa yaliikumba nchi. Na kwa kweli, ndivyo hasa ilivyotokea.

Ni tarehe 701, na mfalme wa Ashuru Senakeribu alikuja. Senakeribu anatuambia kwamba aliteka miji 46 yenye ngome. Hizi zingekuwa vijiji vyenye ngome kwa mtazamo wetu.

Hatimaye, ngome mbili tu zimesalia nchini. Nilikuwa na ramani ya kukuonyesha, lakini itabidi uvumilie ramani yangu. Mojawapo ya ngome hizo ilikuwa Yerusalemu.

Mwingine ulikuwa mji wa Lakishi au wakati mwingine hutamkwa Lakishi. Waashuri walikuwa wameshuka kwenye barabara kuu ya pwani na karibu walikuwa wameteka miji yote ya Wafilisti.

Hawakuwa wameshuka Yerusalemu kwa sababu ingebidi ushuke kwenye kilima hiki, jambo ambalo halikuwa rahisi. Kwa hivyo hawa hapa. Wako tayari kuendelea na kushambulia Misri, lakini hawawezi kujisikia vizuri kufanya hivyo huku Yerusalemu ikiwa nyuma yao.

Yerusalemu ingeweza kutuma wanajeshi kukata barabara hiyo na hiyo haingekuwa hali nzuri. Kwa hivyo, ili kufika Yerusalemu kutoka kusini, lazima waiteke Lakishi. Lakishi ni ngome kubwa iliyojengwa juu ya kilima.

Lazima upande ngazi ili kufika kwenye lango, na teknolojia yote ya kijeshi inayoweza kutumika kujenga ngome imefanikisha hilo. Kwa hivyo, jeshi hilo lipo, na Lakishi inaanza kushindwa. Na kwa hivyo, Senakeribu anamtuma wa tatu wake kama kamanda.

Ni wazi kwamba anashika wa pili wake akiwa chini huko pamoja naye lakini anamtuma wa tatu akiwa chini ili kushawishi Yerusalemu kujisalimisha. Sasa inaonekana kana kwamba Hezekia alikuwa amefanya kile ambacho Israeli na Shamu walijaribu kumfanyia Ahazi, na hiyo ni kwamba alikuwa ameunda muungano na Wafilisti, au alitaka, na Waamoni, Wamoabu, na Waedomu, na Watermites. Hapana, kwa hivyo alikuwa amejaribu kufanya hivi.

Mfalme wa Wafilisti alikuwa amepinga na Hezekia alikuwa amemkamata mfalme wa Wafilisti na kumfunga gerezani huko Yerusalemu. Kwa hivyo, hili ni zaidi ya suala la ushindi tu. Ni suala la kushughulika na uasi.

Waashuri walishughulikia uasi kwa uzito sana. Kwa hivyo, jaribio ni kuwafanya watu wa Yuda wamlazimishe Hezekia kujisalimisha kwa sababu Hezekia hatafanya hivi kwa urahisi sana kwa sababu ikiwa Waashuri watampata, atakufa polepole na kwa njia mbaya. Huwaasi Waashuri na kuishi ili kusimulia kuihusu.

Kwa hivyo ndivyo ilivyo. Senakeribu angependelea wasalimishe mji. Vinginevyo, atalazimika kuweka jeshi huko juu kuuzingira mji, na ni nani anajua ni kwa muda gani wanaweza kusimama, jambo ambalo linamgharimu pesa nyingi na muda.

Kwa hivyo, suala ni kwamba, tumfanye ajisalimishe. Tuwafanye watu wake wamlazimishe ajisalimishe. Na hicho ndicho kinachoendelea.

Kwa hivyo, Hezekia anafanya nini? Mstari wa 14, Hezekia, Mfalme wa Yuda, alituma ujumbe huu kwa Mfalme wa Ashuru huko Lakishi. Nimefanya kosa kwa kuasi dhidi yako. Ondoka kwangu nami nitalipa chochote utakachonidai.

Mfalme wa Ashuru alimtoza Hezekia, Mfalme wa Yuda, talanta 300 za fedha, talanta 30 za dhahabu. Hiyo ni takriban tani 11 za dhahabu. Na samahani, tani 11 za fedha na tani moja ya dhahabu.

Kwa hivyo, Hezekia akampa fedha yote iliyopatikana katika hekalu la Bwana na katika hazina za jumba la kifalme. Akavua dhahabu, iliyokuwa imefunika milango na miimo ya hekalu la Bwana, akampa Mfalme wa Ashuru. Sawa, chochote utakachoomba, nitakulipa ukiondoka tu.

Na Mfalme wa Ashuru anasema, sawa, nilipe hili. Sawa, tukiwa na hilo nyuma, hebu tumtazame mtu huyu, Hezekia. Alikuwa na umri wa miaka 25 alipoanza kutawala.

Sasa hiyo inaonekana, unapokusanya miadi yote, inaonekana kama alikuwa na umri wa miaka 25 baba yake alipofariki mwaka 716. Na kwamba alikuja kama mtawala mwenza wa baba yake akiwa na umri mdogo zaidi. Alikuwa na umri wa miaka 25 na alitawala kwa miaka 27.

Alifanya yaliyo mema machoni pa Bwana. Huu ni mstari wa tatu, kulingana na kiwango gani? Ndiyo, sasa unakumbuka. Unakumbuka kile tulichozungumzia katika Wafalme waliopita? Baba zao.

Lakini jamaa huyu amerudi kwenye fimbo ya kupimia. Kwa hivyo, ni ushahidi gani kwamba kweli alikuwa amerudi kwenye fimbo ya kupimia? Mstari wa nne, alifanya nini? Aliondoa mahali pa juu. Sasa, unakumbuka Wafalme wa Yudea waliopita? Walikuwa wazuri sana.

Walifanya mambo sahihi kweli. Lakini, waliacha mahali pa juu palipokuwa. Kama nilivyojaribu kukuambia, nadhani wafalme hao wema, ilikuwa ni ujinga.

Hawakuwa wamesoma Kumbukumbu la Torati hivi majuzi. Ni wazi kwamba Hezekia hakurudi tu kwenye kiwango cha Daudi, bali pia alirudi kwenye kiwango cha neno. Na akasema, Mungu wangu, hili si sawa.

Hatupaswi kumwabudu Yahweh katika maeneo haya ya kipagani. Sasa, sidhani kama lazima waabudu sanamu kwa wakati huu. Watakuwa chini ya Manase, mwana wa Hezekia.

Lakini, wanamwabudu Yahweh katika maeneo haya. Kama nilivyokuambia, tatizo na hilo ni kwamba, katika ulimwengu wa kale, hiyo ilikuwa, vema, hiyo ni Yahweh mmoja. Huyu ni Yahweh mwingine.

Huyu ni Yahweh mwingine. Mlianza kutengana, Mungu. Naam, mimi namwabudu Yahweh wa Hebroni.

Enyi maskini klutz, mnamwabudu Yahweh wa Bethlehemu pekee. Na mambo yote ya aina hiyo. Kwa hivyo, alikata mahali pa juu.

Alivunja na kuondoa mahali pa juu pa kuabudia miungu, akavunja nguzo za Ashera, akakata nguzo za Ashera.

Sasa, hapa kuna jambo la kuvutia. Alivunja vipande vipande nyoka wa shaba ambaye Musa alikuwa amemtengeneza. Kwa maana hadi wakati huo, Waisraeli walikuwa wakimfukizia uvumba.

Kwa hivyo, hii sasa ni 700. Kutoka kulitokea, tarehe ya mapema, mnamo 1400. Kwa hivyo, kwa miaka 700, wamekuwa wakimwabudu nyoka huyo wa shaba.

Kwa njia, hii ndiyo sababu Bwana hangemruhusu Musa kuwaongoza hadi nchi ya ahadi baada ya kudai kwamba angeweza kutengeneza maji kwa fimbo yake. Kama wangukuwa wanamwabudu nyoka huyu, unafikiri wangukuwa wanamfanyia nini Musa? Wangukuwa wanamwabudu Mungu mkuu Musa, hilo ni hakika. Kwa hivyo, si kilele kidogo upande wa Mungu.

Hapo, hukufanya nilichokuambia. Kwa hivyo, sitakuruhusu uingie. Hapana, ndivyo ilivyo.

Samahani, huwezi kwa kuzingatia kile ambacho umewaruhusu watu hawa kufikiri ni uwezo wako wa kimungu. Kwa hivyo, mstari wa tano, Hezekia alimtumaini Bwana, Mungu wa Israeli. Hakukuwa na mtu kama yeye miongoni mwa wafalme wote wa Yuda, ama kabla yake au baada yake.

Sasa, fungua sura ya tatu, mstari wa 25. Hii inazungumzia Yosia 23, 25. Mtu fulani alisoma hilo, tafadhali, kwa sauti nzuri na kwa upole.

Sasa, kabla yake, hapakuwa na mfalme kama yeye aliyemgeukia Bwana kwa moyo wake wote, na kwa roho yake yote, na kwa nguvu zake zote. Kulingana na sheria yote ya Musa, wala baada yake hakutokea mtu kama yeye. Sawa, sasa, subiri kidogo.

Tumesema tu kwamba hakukuwa na mtu kama Hezekia kabla au baada yake. Hezekia alikuwa wa kawaida kwa maana gani? Angalia mstari huo, mstari wa tano kati ya 18.

Uaminifu wake, Yosia ulikuwa wa kipekee kwa njia gani? Katika toba yake na katika kumtafuta Bwana.

Mistari hiyo miwili haipingani. Inaelezea sifa mbili tofauti. Hakuna mtu aliyekuwa kama Yosia katika toba, na hakuna mtu aliyekuwa kama Hezekia katika uaminifu.

Imesemekana kwamba uaminifu ndio kiini cha uhusiano wowote. Kwa nini hivyo? Inaonekana kama ukweli, lakini kwa nini ni hivyo? Sawa, unawezaje kuhusishwa na mtu? Covey aliandika kitabu kinachoitwa Trust, The One Word That Changes Everything. Sasa, tena, hebu tuchunguze hilo kwa dakika moja.

Kwa nini inabadilisha kila kitu? Ni nini kinachoharibu uaminifu? Uongo, uongo. Ikiwa huwezi kumwamini mwenzi wako, kutakuwa na ukuta kati yenu wawili. Nyote wawili mtakuwa mkimlinda mmoja wenu kutokana na uwongo unaowezezekana ambao mwenzi wako anasema.

Kila uhusiano, hili ndilo jambo la msingi. Kila uhusiano umejengwa juu ya uaminifu. Nitajitolea kwako kwa sababu naamini kwamba utafanya kwa maslahi yangu.

Na hiyo ndiyo msingi katika uhusiano wetu na Mungu. Jerry, nilikuwa Romania wakati huo huo. Na wakasema, tulijua kwamba kila mtu wa tatu nchini alikuwa mtoa taarifa.

Hatukujua ni mtu gani wa tatu. Sasa kinachoendelea katika nchi yetu ni mmomonyoko wa uaminifu. Nilikuwa nikisoma makala hivi majuzi kuhusu kiasi cha wizi unaoendelea katika biashara ya kawaida na wafanyakazi.

Shida, bila shaka, ni kwamba, na kilichotokea ni kwamba, tulikuwa na nchi ambapo watu wengi walikuwa na gyroscope ya ndani iliyosema, Nitafanya vizuri iwe kuna mtu yeyote ananiangalia au la. Tumepoteza gyroscope. Na hakuna polisi wa kutosha duniani kuwalazimisha watu kufanya vizuri ikiwa hawana gyroscope hiyo ya ndani.

Kwa hivyo hii hapa, hii hapa imani. Hii hapa kile ambacho Mungu alikuwa akijaribu kujenga katika miaka hiyo yote. Na huyu hapa jamaa aliyemwamini Mungu.

Haimaanishi kwamba alifanya kazi kikamilifu. Inavutia kwangu katika kitabu cha Isaya na kazi niliyoifanya hapo, Isaya anamwangalia Hezekia kidogo. Hilo linavutia sana.

Kwa hivyo, haimaanishi kwamba anafanya kila kitu sawa, lakini yuko tayari kusema, Nitamtumaini Mungu. Jambo ambalo baba yake hakuwa tayari kabisa kufanya. Na kwa hivyo, maandishi yanasema hili linamtia alama.

Hii inamtambulisha kama mtu wa kawaida sana. Angalia mstari wa sita: alifanya nini? Alimshika Bwana. Ndiyo, ndiyo.

Na hilo ni neno lingine la Kumbukumbu la Torati ambapo Kumbukumbu la Torati linasema kumpenda na kumcha, kumtumikia, na kushikamana naye. Ndiyo, ndiyo. Huu si uhusiano wa bwana na mtumishi tu.

Na inatukumbusha Yesu. Siwaiti tena watumishi. Ninawaita marafiki.

Mshikilieni, mshikilieni. Na hivyo, Bwana alikuwa pamoja naye, naye alifanikiwa katika chochote alichofanya. Lakini mwaka unakuja.

Katika mwaka wake wa 14 baada ya kuwa mfalme pekee, huyu hapa Senakeribu anakuja. Ni miaka 20 tu imepita tangu Ufalme wa Kaskazini uanguke, na mpaka wa Ashuru ulikuwa hapo hapo. Mahali pa kutisha sana kuwa.

Kwa hivyo, kuanguka kwa Samaria kumetokea. Robo tatu ya watu wa Israeli wamehamishwa. Tunaelekea kufikiria kuanguka kwa Yerusalemu kama jambo la kushangaza zaidi.

Na, bila shaka, ilikuwa hivyo. Lakini hili lazima liwe lilikuwa mshtuko mbaya pia. Nini kimetokea? Mungu alituhidi sote ahadi hizi zote.

Na ndiyo, sehemu hiyo yetu, hatuna uaminifu, hatutii, lakini nini kimetokea? Nini kitatokea katikati ya hayo yote? Kwa miaka hiyo 20 hivi, maswali hayo yote yanazunguka. Na sasa utabiri wa Isaya kwa Ahazi umetimia. Waashuri wako hapa hadi sasa.

Kwa hivyo tafadhali nenda zako. Nitakulipa ili uondoke. Lakini Senakeribu anachukua pesa na haondoki.

Kwa hivyo huyu hapa anakuja mkuu wa tatu wa jeshi la Waashuru akiwa na jeshi kubwa pamoja naye akiwataka wajisalimisha. Sasa, huu ni mfano wa jinsi Waashuru walivyofanya kazi yao ya nyumbani vizuri. Hoja zake hapa, ambazo si za mpangilio sana, lakini havutiwi na hoja ya mpangilio.

Anawapiga kelele, nao wamefanya kazi yao ya nyumbani. Sehemu ya kazi yao ya nyumbani ni kwamba anajua Kiebrania. Wow, nchi hii ndogo hapa.

Alitumia muda gani? David Bagby yuko hapa. Anasoma Shahada ya Uzamivu (PhD) katika seminari. Inachukua muda kujifunza Kiebrania, sivyo? Kwa hivyo, angalia hoja zake na ni wazi kabisa.

Nina NIV hapa mbele yangu. Watatumia maneno kama kutegemea, kutegemea aina hiyo ya kitu. Lakini iko katika Kiebrania.

Ni uaminifu, uaminifu, uaminifu, uaminifu, uaminifu. Hiki ndicho, hiki ni kifungu cha 19. Hivi ndivyo mfalme mkuu, mfalme wa Ashuru asemavyo.

Unategemea nini kujiamini kwako? Unasema una shauri na nguvu za vita, lakini unasema maneno matupu tu. Unamategemea nani hata uniasi? Kwa hivyo, nambari moja, unasema una nguvu za kutosha kunipinga. Maneno matupu.

Nambari ya pili, unamategemea nani? Mstari wa 21, Misri. Anacheka, Misri. Unajua Misri ni nini? Ni mwanzi ambao tayari umepinda.

Utatumia hiyo kama fimbo ya kutembea. Nitakuambia kitakachotokea. Itakuachilia na kukuchoma kwapani.

Hiyo ni Misri. Kwa hivyo, unaamini mkakati wako wa kijeshi. Kuiamini Misri bila maana.

Hafai. Sasa, angalia kinachofuata. Mstari wa 22: tunamategemea nani? Bwana.

Haya, subiri kidogo. Subiri kidogo. Nimegundua kwamba nimesoma historia yako ya kidini ya hivi karibuni.

Hezekia aliondoa makanisa yote ya Yahweh. Unafikiri anafurahi kuhusu hilo? Hapana, Yahweh ana hasira nawe. Sasa tunajua kwamba, kwa kweli, Yahweh alifurahi kuhusu hili.

Lakini nina uhakika kwamba kulikuwa na watu wengi huko Yuda ambao hawakuwa na furaha. Unasema tunapaswa kuja Yerusalemu kuabudu. Tulikuwa tukiabudu barabarani kwenye Mlima Sayuni.

Kwa hivyo, anasema mkakati wa kijeshi, Misri, Bwana. Hakuna hata moja kati ya hayo litakalofaa. Kisha, cha kufurahisha, katika mstari wa 22, samahani, 23 na 24, anasema, hei, kikosi cha kijeshi cha hali ya juu sana katika hatua hii ni wapanda farasi.

Magari yanaanza kuwa ya kupita kidogo, lakini sasa tunaweza kupanda farasi na kukaa juu yao na kupigana kutoka kwa farasi. Kwa hivyo, anasema, nitakuambia nini, nitakupa farasi 2000. Kama ungekuwa na wapanda farasi wa kuvaa, je, una askari wa farasi waliofunzwa? Hapana.

Na kisha inavutia sana. Mstari wa 25, Yahweh aliniambia nije kushambulia nchi yako. Naam, wanajaribu kumfanya anyamaze, naye anasema, hapana, hapana, nitazungumza kwa Kiebrania.

Kwa hivyo, watu hawa wote wanasikiliza, wameketi ukutani hapa. Nani atakuwa na wakati mbaya sana wakati kuzingirwa huku kutakapotokea, naweza kusikia kinachoendelea, na anaendelea. Kwa hivyo, anasema, hebu tazama, msimruhusu Hezekia awadanganye.

Hii ni miaka 29. Hawezi kuwaokoa kutoka mkononi mwangu. Msimruhusu Hezekia awashawishi kumtumaini Bwana.

Asemapo, Hakika Bwana atatuokoa. Mji huu hautatiwa mkononi mwa mfalme wa Ashuru. Tazama, nitafanya mapatano nawe.

Ukijisalimisha, nitakuruhusu kuishi hapa kwa muda mfupi. Na kisha siku moja, nitakuja na kukupeleka kwenye nchi bora zaidi kuliko hii. Kwa hivyo, haya yote ni kazi nzito.

Hoja hiyo inawalenga watu hawa moja kwa moja. Kwa hivyo, tatizo ni nini? Kosa lake ni nini? Sio, si gumu. Hamjui Bwana.

Hajui anachozungumzia. Sawa, kwa hivyo anajiondoa. Hatuna uhakika kabisa kwa nini alijiondoa.

Ishara fulani kwamba, hatimaye, Wamisri walikuwa wametoka nje. Na hicho ndicho kinachoendelea. Lakini unaweza kufikiria mtazamo wa watu ulivyokuwa walipoona jeshi la Waashuru likiondoka? Unafikiri nini? Ahueni.

Tazama nyuma, tafadhali tazama Isaya sura ya 22. Mstari wa kwanza na wa pili. Ni nini kinachokusumbua sasa kwa kuwa nyote mmepanda juu ya paa? Enyi mji uliojaa ghasia.

Ewe mji wa ghasia na sherehe! Waliouawa wako hawakuuawa kwa upanga, sivyo? Wala hawakufa vitani: wakati wa sherehe, wakati wa sherehe.

Labda makubaliano yetu na Misri hatimaye yalifanikiwa. Nao wamejiondoa. Na kisha Senakeribu anamtumia Hezekia barua.

Mstari wa tisa wa sura ya 19. Sasa, Senakeribu alipokea ripoti kwamba Terhaka , Mfalme wa Kushi, alikuwa akitoka kwenda kupigana naye. Kwa hivyo, akatuma tena wajumbe kwa Hezekia na neno hili.

Mwambieni Hezekia, Mfalme wa Yuda, Mungu unayemtegemea asikudanganye, akisema, Yerusalemu haitatiwa mikononi mwa mfalme wa Ashuru; msimsikilize Mungu.

Hakika umesikia yale ambayo wafalme wa Ashuru wamezifanyia nchi zote, kuziangamiza kabisa. Nawe utaokolewa? Je, miungu ya mataifa yaliyoangamizwa na mababu zangu iliwaokoa? Miungu ya Harani, Gozani, Rezevu , na watu wa Edeni walikuwa Tel Assar. Yuko wapi Mfalme wa Hamathi au Mfalme wa Arpadi? Wako wapi Wafalme wa Lair, Sefer Vayim , Hena, na Iva? Na katika Isaya, anasema, je, Mungu wa Samaria aliwaokoa? Sasa, angalia kwa makini hapa.

Mgogoro ni upi? Walioshindwa walikuwa akina nani? Wafalme wa Ashuru walimwondoa nani? Miungu. Huu ni mgogoro kati ya... Sio mgogoro kati ya Yahweh na miungu ya Ashuru. Wafalme hawa wanasema naweza kumkabili Mungu wenu.

Nimechukua miungu ya kila mahali pengine, na nimewaangamiza. Na unafikiri Mungu wako ni tofauti, sivyo? Hii inaitwa chutzpah, ambayo ni Kiyidi kwa ujasiri. Wow, unafikiri Mungu wako anaweza kusimama dhidi yangu bora zaidi kuliko nchi nyingine yoyote ambayo Mungu anayo?